

Pludselig forstår jeg, hvorfor pulveriseret elektronik i et syltetøjsglas er god kunst

Der står en gren i et hjørne i det første af lokalerne på Kunsthal Charlottenborg, hvor den polske samtidskunstner Alicja Kwade er udstillet. Sådan en, hvor man er lidt i tvivl om, hvorvidt den er en del af udstillingen.

»Det fede ved installationskunst,« siger jeg til min veninde, mens jeg piller ved grenens bark, »er at man kan røre ved det hele.« Kort efter opdager vi det store 'Rør ikke ved værkerne!'-skilt.

Det er søndag eftermiddag, og jeg befinder mig for anden gang på en uge på et kunstmuseum. Sidste weekend så jeg fotografier fra 1800-tallets Indien på Davids Samling. I dag går jeg rundt mellem pulveriseret elektronik i syltetøjsglas, højttalere, som afspiller lyden af en tabt metalring, og forskelligfarvede grene opstillet i alle hjørner.

Egentlig føler jeg slet ikke, jeg har tid til at være her. Efter en hektisk arbejdsuge trænger jeg til en eftermiddag på sofaen. At blive ladet op. Men det er jo netop det potentiale, kulturen angiveligt rummer. Derfor står jeg nu og kigger på abstrakt, polsk installationskunst.

Og jeg er begejstret.

Zoomede man helt ind på min hjerne, ville man formentlig kunne se hvorfor: I den forreste del, den såkaldte orbitofrontale cortex, begynder neuronerne at røre på sig. Området er en del af hjernens belønningssystem, hvor positive følelser som nydelse og velvære opstår. Studier har igen og igen vist, at kunstoplevelser skaber aktivitet her.

Det fortalte Martin Skov, da jeg i sidste uge ringede til ham for at blive klogere på kunstens potentiale. Han er ansat ved Hvidovre Hospital og Copenhagen Business School, hvor han forsker i neuroæstetik – en kombination af hjernevidenskab, æstetik og eksperimental psykologi.

Og han havde flere gode råd til, hvor-

dan jeg bedst kan opleve kunstens gavnlige effekter.

Informations videnskabsjournalist er gået i selvordineret kulturterapi for at se, om det kan gøre hende til et mere harmonisk menneske. Første uge ender hun med at se den samme udstilling to gange i eufori over en kunstnerisk aha-oplevelse. Men må også erkende, at kunst er bedst, når fokus ikke er på effekterne af den

Klumme Louise Schou Drivsholm **Illustrationer** Jesse Jacob

dan jeg bedst kan opleve kunstens gavnlige effekter.

Gode, stærke sanseindtryk

For det første er det bedre at gå på museum end at se kunstværker på computerskærm eller på væggene hjemme i stuen, lød Martin Skovs anbefaling. Studier har vist, at museumsbesøg skaber mere positive oplevelser af og stærkere fysiologiske reaktioner på kunsten – såsom øget hjerterytme og hormonproduktion. Ligesom *arousal*-niveauet, der er forbundet med en tilstand af vågenhed og parathed, stiger.

Og så er det afgørende at vide noget om den udstilling, man ser. »Følelsen af ekspertise betyder alt,« som Martin Skov sagde. Det skyldes, at sanseindtryk opstår i interaktionen mellem kunsten og det, hjernen forventer at se. Og jo mere viden, desto mere præcise forventninger – og dermed bedre og stærkere sanseindtryk. Martin Skov opfordrede mig derfor til at læse anmeldelser, gennemgå kuratorernes materiale og søge viden hos museumsinspektørerne.

Det skal man ikke sige to gange til en vidensivrig datter af en læge og en farma-

ceut. Da jeg sidste weekend så på gamle indiske fotografier af Taj Mahal, badende elefanter i eksotiske omgivelser og turbanklædte mænd i hvide gevandter, læste jeg alle de tilhørende (og lange) billedtekster om 1800-tallets europæiske fascination af det orientale Østen. Som en flittig studerende læser sine eksamensnoter. Det var interessant og oplysende, men også lidt udmattende.

I dag foregår min rundtur på Kunsthal Charlottenborg med en flyer om Alicja Kwades udstilling i hånden. Mens jeg læser om Kwades »kunstneriske alkymi« og leg med fysikkens love, er det som om hendes værker åbner sig for mig. Jeg ser pludselig dekonstruktionen i det pulveriserede elektronik og déjà-vuet i de grene, der er udstillet i hjørnerne i alle rum, og som jeg for kort tid siden forvirret stod og pillede ved.

Helt euforisk over min kunstneriske aha-oplevelse ender jeg med at trække min veninde gennem udstillingen en gang til. Det er længe siden, jeg sidst har ladet mig opsluge af noget på den måde.

Begejstret lægger jeg hånden på min pande, vel nærmest i en forventning om

at opleve aktive neuroner danse rundt i min orbitofrontale cortex. Er det sådan her kunst føles?

Selvfølgelig kan jeg intet mærke. Til gengæld har min iver efter at registrere og måle kunstens virkninger på mig, hevet mig ud af min kunstrus. Med ét handler mit besøg på Kunsthal Charlottenborg ikke længere om lysten til kultur, men om effekten af den.

Efter en uge i selvordineret kulturterapi må jeg erkende, at kunsten er bedst, når den ikke instrumentaliseres, men bare opleves. Så i næste uge vil jeg synge, lytte til og spille musik. Ikke i forventningen om straks og målbart at blive gladere og sundere. Bare gøre det.

lodr@information.dk

Serie: Kan kunst helbrede?

Et nyt fokus på kunstens helbredende virkninger har de senere år vundet indpas herhjemme. I kommuner og regioner ordineres der malerkunst til deprimerede, dans til demente og fælleslæsning til stressramte. Og flere og flere fondsmidler går til sundhedsfremmende kulturaktiviteter og forskning i 'Kultur & Sundhed'. Men hvad er egentlig fakta om de helbredende effekter af kunst? Kan kunst helbrede? Og hvad betyder det for kunsten, at den i stigende grad vurderes på sin nytteværdi?